

УДК 336

DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2019-28-27>

Когут Ю. М.

*кандидат економічних наук, професор,
професор кафедри обліку та аудиту*

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Kogut Julia

*Candidate of Economic Sciences, Professor,
Professor of Accounting and Audit Department*

Ferenc Rakoczi Hungarian Transcarpathian Institute II

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Анотація. У статті розглянуто проблеми сучасної фінансової системи країни та особливості її формування. Визначено структуру фінансової системи та наведено шляхи її вдосконалення на основі європейського досвіду при проведенні асоціації між Європейським Союзом та Україною згідно стратегії розвитку України «Україна 2020» стратегія національної модернізації. Запропоновано реформування фінансової системи і насамперед у державних фінансах, зокрема, бюджетної та податкової систем, бюджетної та фіскальної децентралізації, що дасть змогу удосконалити систему державних фінансів і на їх основі здійснювати реформи фінансів усіх сфер, ланок і підсистем: фінансів суб'єктів господарювання, фінансів громадян, страхування, фінансового ринку. Вся фінансова система це єдиний цілий організм на рівні держави і якщо хоч в одній ланці або підсистемі виникають порушення фінансового законодавства, то відповідно, це порушує всю цілісність системи. Обґрунтовано проблеми фінансової системи України, а також необхідність її збалансування. Досліджено стан, шляхи стабілізації фінансової системи України та запропоновано напрями її реформування, насамперед, державних фінансів, враховуючи світовий досвід. В умовах глобалізації та циклічного розвитку економіки питання проведення реформ у фінансовій системі є своєчасним і необхідним. Визначено основні напрями реформування фінансового сектору для забезпечення його розвитку, зокрема через реформування фінансової системи України.

Ключові слова: фінансова система, фінансовий контроль, банківська система, показники, бюджет, реформа.

Вступ та постановка проблеми. Фінансова система держави є відображенням форм і методів конкретного використання фінансів в економіці і відповідно до задіяної моделі економіки та значною мірою визначається нею. Держава, використовуючи фінансові методи, може регулювати темпи й пропорції розвитку окремих галузей економіки. Для цього використовується, насамперед, податковий механізм. Надаючи податкові пільги, вона сприяє збільшенню власних фінансових ресурсів підприємств, розширенню їх фінансових можливостей. Здійснюючи регулювання темпів розвитку певних галузей економіки, держава може створювати сприятливий інвестиційний клімат для залучення зовнішніх джерел фінансування, а також ресурсів банківської системи та населення. Сприятливий інвестиційний клімат можна запроваджувати, зокрема, шляхом надання привілеїв в імпорті, створення офшорних зон, технополісів, спеціальних економічних зон.

Проблема нестабільності фінансової системи України має досить специфічні характеристики. З одного боку, кризові явища пов'язані з моделлю економічного розвитку держави та можливостями здійснення відчутних економічних реформ, з іншого – нестабільність характери-

зується проблемами внутрішньої та зовнішньої боргової залежності країни.

Проблеми стабілізації та оздоровлення фінансової системи України – це зараз найбільш актуальні для держави питання. Мета стабілізації – створити реальні стартові передумови структурної перебудови економіки, відновлення інвестиційного процесу, мобілізації через становлення фінансового ринку та інших фінансових інституцій відповідних фінансових ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Протягом останніх років питання дослідження стану, проблемних питань та розвитку української фінансової системи перебувають у центрі уваги багатьох вітчизняних науковців і економістів-практиків, зокрема О.Д. Василік, А.Г. Завгородній, Т.І. Єфіменко, В.В. Коваленко, В.П. Кудряшов, О.О. Молдова, І.О. Луніна, В.М. Федосов та багато інших. Про це свідчить аналіз наукових праць останніх десятиліть, в яких досліджувалися, в основному, фінансовий сектор України та перспективи його розвитку. Зазначені аспекти слід розглядати по мірі зміни чинного фінансового законодавства та економічно-соціального стану держави.

Метою даної роботи є визначення стану, проблем і тенденцій розвитку фінансової системи України. Відповідно до поставленої мети завдання дослідження полягають у вивченні чинників та особливостей, що впливають на її функціонування враховуючи світові фінансові системи. Стан розвитку фінансової системи будь-якої держави є передумовою не лише її соціально-економічного розвитку в цілому, але і економічного розвитку її регіонів зокрема. У період становлення України як країни з розвинутою ринковою економікою, проблема збалансування існуючої фінансової системи є першочерговою, оскільки від її вирішення залежить темпи розширення сектору малих і середніх підприємств, а отже в кінцевому результаті – і темпи економічного розвитку країни. Оскільки сьогодні фінансово-економічна ситуація в Україні є складною і неоднозначною, проблема пошуку шляхів її стабілізації залишається актуальною.

Результати дослідження.

Сьогодні фінансова система України, як складова державного організму, характеризується наявністю багатьох проблем, які поглиблюють економічну нестабільність та соціальні конфлікти до яких приєдналася політична нестабільність, гальмування економічних, фінансово-кредитних, правових та суспільних реформ. При цьому слід враховувати військові дії на Сході та тіньову економіку яка приховує справжній економічно-фінансовий стан підприємств усіх форм власності. Приведені проблеми фінансової системи необхідно враховувати при проведенні реформ у окремих ланках та підсистемах, а також при урегульованні фінансово-правових норм за допомогою яких держава формує, розподіляє, перерозподіляє і використовує як централізовані, так і децентралізовані грошові фонди.

Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» включає в себе 62 реформи, першочерговими визначені такі реформи, як: децентралізація та реформа державного управління, дерегуляція та розвиток підприємництва, реформа системи охорони здоров'я і податкова реформа [14]. Зміни у проведенні реформ неефективно працюють. Наприклад, Податковий кодекс України, (нова редакція набула чинності у 2015 році) щорічно підлягає коригуванню.

У найбільш загальному вигляді визначення фінансової системи – це сукупність різноманітних фондів фінансових ресурсів, які створюються і використовуються в місцях їх акумулювання з певними намірами економічного і соціального розвитку. Таким чином, фінансова система, як і будь-яка система, являє собою перш за все комплекс взаємопов'язаних елементів, що мають однорідні характеристики [7].

Фактично, уся фінансова система представляє собою сукупність усіх сфер і ланок, де є неминучим потік фінансових ресурсів. Тобто це і фінанси суб'єктів господарювання, і державні фінанси, міжнародні фінансові відносини, страхування, фінансовий ринок тощо. Від ступеня розвитку і збалансованості кожної з цієї галузі зокрема, залежить рівень розвитку і збалансованості усієї фінансової системи України загалом [7].

Світова фінансова система функціонує як сукупність міжнародних валютних кредитних і розрахункових відносин, пов'язаних між собою за допомогою взаємодії світових фінансових ринків, міжнародних фінансових інститутів, взаємозалежних між собою в певному порядку через світові фінансові потоки. Розглянемо окремі моделі світових фінансових систем.

Для американської моделі характерно те, що вона базується на індивідуалізмі її учасників та принципах лібералізму – заохочує підприємницьку активність та прагнення до збагачення найактивнішої частини населення. В той же

час малозабезпеченим групам створюється прийнятний рівень життя за рахунок різних пільг і допомог. До елементів фінансової системи США належать: фінанси федерації, які включають федеральний бюджет, спеціальні фонди федерального рівня, фінанси державних підприємств; фінанси штатів, що мають власний бюджет, спеціальні фонди та фінанси підприємств, котрі знаходяться у власному штату; місцеві фінанси до яких входять місцеві бюджети, фінанси комунального господарства, різноманітні фонди [16].

Західноєвропейська модель менш уніфікована, крім британської – більш схожа до американської та скандинавської моделі держави загального добробуту. Західноєвропейська модель можна визначити як корпоративну що базується на їх господарських, професійних, профспілкових та інших об'єднаннях, що реалізують свої групові інтереси через соціальні протести і зіткнення [4].

Японській моделі характерно те що соціальні зобов'язання беруть на себе общини, а не держава. Грошово-кредитна система Японії складається з банківської системи в яку входить Центральний банк Японії та комерційні банки, інших кредитних інститутів. В Японії розвинені великі об'єднання банків та підприємств. На чолі цих груп стоїть місцевий банк, що об'єднує навколо себе великі промислові підприємства. Фінанси державних підприємств Японії входять до державного бюджету як спеціальні рахунки. Важливим є те що дані підприємства не займаються виробничою діяльністю, а тільки підтримують інфраструктуру [17].

Фінансова система країн із розвинутою економікою містить такі ланки: державний бюджет; територіальні фінанси; державний кредит та кредити місцевих органів влади; спеціальні фонди; фінанси суб'єктів господарювання.

Країни з розвиненішими фінансовими системами мають вищі темпи економічного зростання, оскільки між рівнем їх розвитку та інтенсивністю економічного розвитку країн є тісний зв'язок. Фінансові системи допомагають мобілізувати заощадження, розподіляють інвестиційні ресурси, забезпечують страхування, розподіл та диверсифікацію ризиків, сприяють посиленню корпоративного контролю в країні. Через фінансові системи збирають і обробляють інформацію про інвесторів, інвестиційні проекти. Це дає змогу ефективно розподіляти кошти, здійснювати нагляд і корпоративний контроль за розподіленними коштами.

Серед основних проблем фінансової системи України слід відзначити також неефективну систему державного регулювання, що унеможливило сталість її розвитку. Одним із варіантів якісної трансформації фінансової системи країни може бути використання прогресивного світового досвіду провідних країн світу – Великобританії, Німеччини, Японії – у галузі створення єдиного регулятора фінансової системи (мегарегулятора). З допомогою останнього можливим стане уникнення протиріч у сфері контролю за фінансами та сформує надійний базис для інтеграції України у світову фінансову систему.

До закономірностей розвитку суспільства слід віднести об'єктивний процес економічних трансформацій, який доводить, що ефективна організація бюджетної системи, незалежно від її моделі має ґрунтуватися на: фінансових інститутах, які здійснюють чітко визначені функції, взаємодіючи між собою в процесі прийняття оптимальних бюджетних рішень; законодавчо встановлених, чітких, деталізованих процедурах, нормах та принципах організації бюджетного процесу. Фінансова система України за останні роки зазнала істотних змін, але багато з них не дістали відповідного відображення у законодавстві. Україна потребує чіткої правової та адміністративної

основи управління податково – бюджетною сферою. Це означає, що всі функції та механізми такого управління (бюджетною та позабюджетною діяльністю) повинні у повному обсязі регламентуватися законами та нормативними актами. Державні кошти слід виділяти та витратити лише за наявності відповідних на це правових повноважень. Вітчизняні науковці визначають, що фінансова система являє собою сукупність сфер та ланок чи елементів держави, який є показником розвитку, функціонування та ефективності державної політики. Сутність фінансової системи полягає у тому, що вона є тією базовою основою, яка забезпечує діяльність та функціонування економіки країни як в цілому, так і в окремих її проявах. Фінансова система є тією рушійною силою, яка рухає життя країни та підтримує баланс, який забезпечує динамічний розвиток усіх сфер та ланок господарства країни, а також підтримує виконання соціального захисту на необхідному рівні через діяльність певних інститутів. Фінансову систему держави можна розглядати як сукупність фінансових інститутів, кожний з яких сприяє утворенню та використанню відповідних централізованих та децентралізованих фондів коштів для здійснення фінансової діяльності держави, тобто діяльності з приводу мобілізації, розподілу та використання централізованих та децентралізованих фондів коштів для виконання завдань і функцій держави та органів місцевого самоврядування. В організаційному аспекті фінансову систему можна розглядати як сукупність органів державної влади та місцевого самоврядування, які здійснюють у межах своєї компетенції керівництво фінансовою діяльністю держави та підприємств, установ, організацій, що беруть у ній участь [8]. Якщо характеризувати фінансову систему з позицій економіки, то вона буде значно ширшою і включатиме державні фінанси (бюджет держави, фонди цільового призначення, державний кредит, фінанси державних підприємств), фінанси суб'єктів господарювання, міжнародні фінанси (валютний ринок, фінанси міжнародних організацій, міжнародні фінансові інституції) та фінансовий ринок (ринок грошей, ринок капіталів, кредитний ринок та ринок цінних паперів). Державні фінанси, відіграючи винятково важливу роль в економіці, не можуть розглядатися як єдиний або найголовніший інструмент економічної політики. Сам стан державних фінансів та формування доходної і видавкової частин бюджету залежать від багатьох чинників, насамперед, економічного стану та фінансової політики. Ще однією ланкою фінансової системи є кредит – державний (і муніципальний) та банківський. І хоч основні риси кредиту (відплатність, строковість, поворотність, забезпеченість) є однаковими для цих двох форм, ототожнювати їх не можна. У відносинах державного кредиту (як зовнішнього, так і внутрішнього) позичальником виступає безпосередньо держава. Наявний борг має погашатися у встановлені державою терміни. Отримані кошти спрямовуються на покриття дефіциту державного бюджету, на фінансування поточних видатків держави. Політика у галузі державних фінансів не може не враховувати специфіки відповідного етапу соціально-економічного розвитку країни, тобто реформа державних фінансів повинна мати певну концептуальну спрямованість і на їх основі поступово продовжувати удосконалювати всі її ланки та підсистеми.

Однією з основних проблем нестійкості фінансової системи України є відсутність належного державного контролю. Оскільки останній – важлива функція держави, за допомогою якої забезпечуються умови для функціонування фінансової системи, дефіцит належного контролю призвів до зловживань та порушень у сфері фінансових

відносин. У даному зв'язку обов'язковим має бути вдосконалення системи фінансового контролю за рахунок збалансування місцевих та державного бюджетів, досягнення самодостатності у фінансах окремих регіонів країни та галузей економіки, а також дотримання економічної безпеки держави. Все це може стати запорукою ефективного функціонування державних фінансів та посилить престиж країни перед світовою спільнотою. На сьогодні, фінансова система України не відповідає світовим стандартам, проте залежить від зовнішніх відносин, що провокує її трансформацію з урахуванням інтеграції до світового фінансового простору [10].

Державний фінансовий контроль є складовою управління економічними об'єктами та процесами, основне завдання якої полягає у спостереженні за певним об'єктом з метою перевірки його відповідності бажаному та необхідному стану, передбаченому законами, положеннями, інструкціями та іншими нормативними актами. В Україні держаний фінансовий контроль здійснюють Верховна Рада, Кабінет міністрів, Міністерство фінансів, Національний банк, Рахункова палата, Фонд державного майна України, Державна податкова служба України, Державна аудиторська служба України та інші державні органи згідно з чинним законодавством.

Недоліками сучасної системи державного контролю слід вважати, той факт, що більшість перевірок на сьогоднішній день носять фіскальний характер: на практиці найчастіше використовують перевірку або ревізію. Водночас зазначені методи дозволяють лише виявити фінансові порушення, констатувати негативні явища, але не дають можливості запобігти їм або детально дослідити причини їх виникнення.

Негативним моментом у функціонуванні вітчизняної системи державного контролю необхідно зазначити проблему переважного використання заходів подальшого контролю. У світовій практиці процедури поточного та попереднього контролю вважаються найбільш дієвими, однак, ці види контролю в нашій країні є не врегульованими та слабкими [11]. Разом з тим варто відмітити, що неусвідомленість важливості проведення поточного та попереднього контролю як системою управління державними фінансами, так і керівниками підприємств, є також значною проблемою. Це ж стосується недосконалості діючих нормативно-правових документів та розміру штрафів, тому що їх сума за незаконне або нецільове використання бюджетних коштів менша за самі обсяги цих коштів і держава втрачає значні суми через зловживання посадових осіб, що призводить до збільшення порушень і нецільового використання бюджетних коштів.

На розвиток фінансової системи впливає безліч факторів, які потрібно враховувати з метою недопущення застою і кризових явищ. У цьому зв'язку необхідно налагоджувати та вдосконалювати механізми реалізації фіскальної, грошової і кредитної політик з метою забезпечення належного функціонування вітчизняної фінансово-кредитної системи. Водночас стратегія і тактика реформування фінансової системи повинна полягати у поступовій реструктуризації, яка передбачатиме подальшу трансформацію фінансів.

На особливу увагу заслуговує питання створення потужної групи банків, зменшення податкового тиску та впорядкування фінансових потоків. У даному контексті слід зазначити, що цим питанням повинні займатися відповідні органи законодавчої та виконавчої влади: раціональне функціонування всієї фінансової системи можливе лише за рахунок належного функціонування кожної складової окремо та у разі їх синергічного поєднання.

Через фінансову систему відбувається перерозподіл фондів грошових коштів, що обслуговують економічні відносини в країні, починаючи від створення валового внутрішнього продукту і закінчуючи економічними відносинами підприємств і населення [6]. Варто зазначити, що фінансова система України потребує кардинальних змін, оскільки особливості її функціонування не відповідають загальноприйнятим цивілізованим нормам і стандартам.

За рахунок неефективної роботи фінансової системи у сучасних умовах відбувається не повне акумулювання фінансових ресурсів та нерациональний їх перерозподіл між різними сферами. У результаті цього гальмуються надходження інвестицій в країну, адже саме вони необхідні для сталого економічного розвитку та стабільного функціонування держави [5, с. 44].

Щодо перспектив розвитку фінансової системи України, слід зазначити, що їй необхідно ефективно імплементувати фінансовий механізм діяльності бюджетних установ, здійснювати перманентний пошук нових джерел фінансових ресурсів в умовах дефіциту бюджетних коштів, а також раціонально використовувати кошти, залучені за допомогою державного кредиту, зміцнюючи при цьому довіру до державних цінних паперів. І найголовніше – це економно витратити бюджетні кошти та обов'язково посилити контроль за їх цільовим використанням.

Ще однією проблемою на сьогодні для України залишається незбалансованість у видатках та доходах бюджету, а також значне зростання державної заборгованості та нерациональний розподіл витрат. Для розв'язання зазначених питань, на нашу думку, необхідно впровадити державний контроль за витрачанням коштів, їх доцільністю та належним чином відслідковувати грошові потоки. Водночас обов'язковим має бути зменшення обсягів запозичень для покриття бюджетного дефіциту.

Останнім часом мало уваги приділяється таким статтям видатків, як: охорона здоров'я, духовний та фізичний розвиток, на протипагу цьому видатки на загальнодержавні функції зростають із року в рік.

На наш погляд, для покращення стану фінансової системи України необхідно переглянути ключові напрямки стабілізаційної політики: розвиток страхового механізму пенсійного забезпечення, медичного обслуговування, страхових принципів фінансування для отримання вищої освіти полегшить навантаження та сприятиме удосконаленню функціонування фінансової системи країни. Для зменшення заборгованості, Україні слід поновити свій імідж та відновити довіру населення, емітуючи при цьому державні облигації з метою залучення додаткових коштів. Разом з тим у довгостроковій перспективі необхідно створити відповідні механізми, спрямовані на сти-

мулювання розвитку фінансів домогосподарств, оскільки, використовуючи практику зарубіжних країн, слід зазначити, що домогосподарства займають провідне місце у формуванні доходної частини бюджетів усіх рівнів.

З огляду на це, основними шляхами вирішення проблем фінансової системи України є:

- розробка стратегії розвитку фінансової системи України;
- удосконалення чинної законодавчої бази у сфері регулювання роботи ланок фінансової системи;
- підвищення ефективності використання бюджетних коштів, раціоналізація і упорядкування видатків соціального спрямування та посилення контролю за їх цільовим використанням;
- зміцнення фінансів суб'єктів господарювання з метою посилення мотивації до ефективної роботи, інвестиційної діяльності;
- динамічний розвиток інструментів та інфраструктури фінансових ринків;
- реформа системи оподаткування в напрямку послаблення податкового тиску;
- раціональне використання коштів, залучених з допомогою державного кредиту та зміцнення довіри до державних цінних паперів;
- формування групи потужних банків.

Висновки. В умовах світових глобалізаційних процесів наша країна постійно співпрацює та взаємодіє з іншими країнами та результативність залежить від того, наскільки міцною є позиція нашої держави, наскільки стійкою є вона у фінансовому плані. Фінансова система – це перший крок, який забезпечить нам цю стійкість та надійність. Саме тому її удосконалення, впровадження чогось нового є дуже важливим для країни, адже від того, наскільки чітко все організовано залежатиме і кінцевий результат, який перш за все полягає у визнанні України як надійного партнера у співпраці та зайняття нею належного місця на світовій арені.

Таким чином, у сучасних умовах існує об'єктивна потреба у ефективній реалізації програми фінансового оздоровлення держави, розробці ряду стабілізаційних заходів щодо запобігання негативним наслідкам від фінансової кризи, що вимагає, на нашу думку, прийняття низки відповідних законів, здійснення практичних заходів та розробки науково обґрунтованих критеріїв функціонування фінансової системи держави з метою мінімізації можливих збитків від подальших фінансових криз для вітчизняної економіки. За умови імплементатії перерахованих вище рекомендацій сучасна фінансова система України вийде на траєкторію стабільного економічного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України від 08 липня 2010 р. № 2456-VI (із змінами і доповненнями на 01.07.19): URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення 07 жовтня 2019 року).
2. Податковий кодекс України від 02.10.2010 р. № 2736-IV із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 07 жовтня 2019 року).
3. Бугай Т.В. Сучасні проблеми та вектори розвитку бюджетного процесу в Україні // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2012. – № 2. – С. 40–48.
4. Забедюк М.С. Особливості формування та функціонування фінансових систем зарубіжних країн. *Економічний форум*. 2015. № 1. С. 202–207. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2015_1_35 (дата звернення 07 жовтня 2019 року).
5. Коваленко В.В. Реформування та стратегічний розвиток фінансової системи України / В.В. Коваленко // ScienceRise. – 2015. – № 2(3). – С. 43–46.
6. Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року. URL: <http://reforms.in.ua/Content/download/Reforms/Financial%20sector/Complex%20program%20finance%20v4.pdf> (дата звернення 07 жовтня 2019 року).
7. Кудряшов В.П. Державні фінанси в період проведення реформ. // Фінанси України. – 2012. – № 1. – С. 41–57.
8. Луїніна І.О. Проблеми й перспективи розвитку системи державних фінансів в Україні. // Фінанси України. – 2010. № 2. – С. 3–12.

9. Молдован О.О. Новий етап реформи системи державних фінансів України: ключові пріоритети та завдання. // Фінанси України. – 2014. – № 8. – С. 57–69.
10. Розвиток державних фінансів України в умовах глобалізації: кол. моногр. / Лунина І.О., Булана О.О., Фролова Н.Б. та ін.; за ред. д.е.н. І.О. Луниної; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – Київ, 2014. – 296 с.
11. Проблеми розвитку фінансової системи України та шляхи їх вирішення: монографія/ М.І. Карлін, Ю.В. Шулик, А.В. Кулай та ін.; за ред. д.е.н. проф. М.І. Карліна. – Луцьк: Вежа-Друк, 2014. – 364 с. – ISBN 978-617-7181-15-7.
12. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співчленами, з іншої сторони. *Урядовий веб-портал*. URL: EUAssociation Agreement_%28body%29.pdf (дата звернення 07 жовтня 2019 року).
13. Еволюція фінансової системи ЄС: виклики та перспективи для України. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1671> (дата звернення 07 жовтня 2019 року).
14. Стратегія розвитку України «Україна 2020: стратегія національної модернізації». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5/2015/>(дата звернення 07 жовтня 2019 року).
15. Фінансова система національної економіки: проблеми розвитку та управління змінами: в 3 т. / за ред. Т.І. Єфименко. Київ: Держ. навч.-наук. установа «Акад. фін. упр.», 2012. Т. 1 – 892 с.
16. Фінансова система в США. URL: <http://amerikos.com/usa/financial-s/> (дата звернення 07 жовтня 2019 року).
17. Фінансова система Японії. URL: <http://japangid.ru/regulirovanie-runka-bankovskix-uslug/> (дата звернення 07 жовтня 2019 року).
18. Елєрс Герд. Стратегії реформ у сфері державних фінансів. Національні програми та міжнародні вимоги (МВФ, ЄС, Світовий банк) // Фінанси України. – 2014. – № 7. – С. 7–16.

References:

1. Biudzhetni kodeks Ukrainy vid 08 lypnia 2010 r. # 2456-VI (iz zminamy i dopovnenniamy na 01.07.19): [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>. (accessed 07 October 2019).
2. Podatkovi kodeks Ukrainy vid 02.10.2010 r. #2736-IV iz zminamy ta dopovnenniamy.[Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2736-17>. (accessed 07 October 2019).
3. Buhai T.V. (2012). Suchasni problemy ta vektory rozvytku biudzhethnoho protsesu v Ukraini. [Current problems and vectors of development of the budget process in Ukraine]. Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnogo universytetu derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy, no. 2, pp. 40–48.
4. Zabediuk M.S.(2015) Osoblyvosti formuvannia ta funktsionuvannia finansovykh system zarubiznykh krain.[Features of formation and functioning of financial systems of foreign countries]. Economic Forum. [Ekonomichnyi forum], no. 1, pp. 202–207. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2015_1_35. (accessed 07 October 2019).
5. Kovalenko V.V. (2015) Reformuvannia ta strategichnyi rozvytok finansovoi systemy Ukrainy [Reforming and strategic development of the financial system of Ukraine]. Naukoviy svit [ScienceRise], no. 2(3), pp. 43–46.
6. Kompleksna prohrama rozvytku finansovogho sektoru Ukrainy do 2020 roku [Comprehensive Program for Development of the Financial Sector of Ukraine until 2020]. Available at: <http://reforms.in.ua/Content/download/Reforms/Financial%20sector/Complex%20program%20finance%20v4.pdf>. (accessed 07 October 2019).
7. Kudriashov V.P.(2012). Derzhavni finansy v period provedennia reform [State finances in the period of reforms]. Finansy Ukrainy [The Finance of Ukraine], no. 1, pp. 41–57.
8. Lunina I.O. (2010). Problemy i perspektyvy rozvytku systemy derzhavnykh finansiv v Ukraini [Problems and prospects of development of the public finance system in Ukraine]. Finansy Ukrainy [Finance of Ukraine], no. 2, pp. 3–12.
9. Moldovan O.O. (2014). Novyi etap reformy systemy derzhavnykh finansiv Ukrainy: kluchovi priorytety ta zavdannia [A new stage of reform of the public finance system in Ukraine: key priorities and tasks]. Finansy Ukrainy [Finance of Ukraine], no. 8, pp. 57–69.
10. Lunina I.O., Bulana O.O., Frolova N.B. ta in. za red. d.e.n. I.O. Luninoi (2014). Rozvytok derzhavnykh finansiv Ukrainy v umovakh hlobalizatsii : kol. monohr. [Development of public finances of Ukraine in the conditions of globalization: count. monogram]. NAN Ukrainy, DU «Ін-т екон. та прогнозув. NAN Ukrainy» [NAS of Ukraine, State Institution «Inst. and predicted. NAS of Ukraine »], Kyiv, pp. 296.
11. Carlin M.I., Shulik Yu.V., Kulay A.V. et al .; in a row. Doctor of Economics prof. E. Carlina. (2014) Problemy rozvytku finansovoi systemy Ukrainy ta shliakhy iikh vyrishennia: monohrafia [Problems of development of the financial system of Ukraine and ways of their solution: monograph]. Lutsk: Tower-Printing, pp. 364. ISBN 978-617-7181-15-7.
12. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivchlenamy, z inshoi storony [Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, European Members, on the other]. Available at: [EUAssociation Agreement_%28body%29.pdf](http://www.niss.gov.ua/articles/1671). (accessed 07 October 2019).
13. Evoliutsiia finansovoi systemy YeS: vyklyky ta perspektyvy dlia Ukrainy [Evolution of the EU financial system: challenges and prospects for Ukraine]. [online] Available at: <http://www.niss.gov.ua/articles/1671>. (accessed 07 October 2019).
14. Strateghiya rozvytku Ukrainy «Ukraina 2020: strateghiya nacionalnoji modernizacii» [Ukraine 2020 Development Strategy: Ukraine's National Modernization Strategy] (2015) Available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5/2015/>. (accessed 07 October 2019)
15. Finansova sistema nacionalnoji ekonomiky: problemy rozvytku ta upravlinnia zminyami [Text].(2012) [The financial system of the national economy: problems of development and change management] [Text]: in 3 volumes / ed. T.I. Efimenko; The state. scientific-scientific “Acad. Finn”. – K.: DNNU Acad. Finn .pp. 892 – ISBN 978-966-2380-36-1. Vol. 1. / [I.B. Basiluk and others], pp. 892.
16. Finansova sistema v SShA [The US financial system]. Available at: <http://amerikos.com/usa/financial-s/>. (accessed 07 October 2019).
17. Finansova sistema Yaponii [Japan's financial system]. Available at: <http://japangid.ru/regulation-runka-bankovskix-uslug/>. (accessed 07 October 2019).
18. Eliers Gerd (2014). Stratehii reform u sferi derzhavnykh finansiv. Natsionalni prohramy ta mizhnarodni vymohy (MVF, YeS, Svitovyi bank) [Public Finance Reform Strategies. National Programs and International Requirements (IMF, EU, World Bank)]. Gerd Ellers // Finance of Ukraine, 7, pp. 7–16. Available at: <http://amerikos.com/usa/financial-s/> (accessed 07 October 2019).

СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ УКРАИНЫ

Аннотация. В статье рассмотрены проблемы современной финансовой системы страны и особенности ее формирования. Определена структура финансовой системы и приведены пути ее совершенствования на основе европейского опыта при проведении ассоциации между Европейским Союзом и Украиной согласно стратегии развития Украины «Украина 2020» стратегия национальной модернизации. Предложено реформирования финансовой системы и прежде всего государственных финансах, в частности, бюджетной и налоговой систем, бюджетной и фискальной децентрализации, что позволит усовершенствовать систему государственных финансов и на их основе осуществлять реформы финансов всех сфер, звеньев и подсистем: финансов субъектов хозяйствования, финансов граждан, страхование, финансового рынка. Вся финансовая система это единое целое организм на уровне государства и если хоть в одном звене или подсистеме возникают нарушения финансового законодательства, то соответственно, это нарушает всю целостность системы. Обоснованно проблемы финансовой системы Украины, а также необходимость ее сбалансирования. Исследовано состояние, пути стабилизации финансовой системы Украины и предложены направления ее реформирования, прежде всего, государственных финансов, учитывая мировой опыт. В условиях глобализации и циклического развития экономики вопрос проведения реформ в финансовой системе является своевременным и необходимым. Определены основные направления реформирования финансового сектора для обеспечения его развития, в частности через реформирование финансовой системы Украины.

Ключевые слова: финансовая система, финансовый контроль, банковская система, показатели, бюджет, реформа.

MODERN PROBLEMS AND WAYS TO IMPROVE THE FINANCIAL SYSTEM OF UKRAINE

Summary. The article deals with the problems of the country's modern financial system and the peculiarities of its formation. The structure of the financial system is defined and the ways of its improvement based on the European experience in conducting the association between the European Union and Ukraine in accordance with the Ukraine 2020 Development Strategy of Ukraine "Ukraine" strategy of national modernization. It is proposed to reform the financial system and, above all, public finances, in particular, the budget and tax systems, budgetary and fiscal decentralization, which will make it possible to improve the system of public finances and, on their basis, to reform the finances of all spheres, units and subsystems: finances of economic entities, citizens' finances, insurance, financial market. The entire financial system is a single whole organism at the state level and if at least one link or subsystem breaches financial legislation, then accordingly, it violates the entire integrity of the system. The problems of the financial system of Ukraine, as well as the necessity of balancing it, are substantiated. The state, ways of stabilization of the financial system of Ukraine are investigated and the directions of its reforming, first of all, public finances, taking into account world experience, are offered. The global financial system, including the Ukrainian financial system, is experiencing a complex financial crisis. In the context of globalization and cyclical economic development, the issue of reforms in the financial system is timely and necessary. The main directions of reforming the financial sector to ensure its development are identified, in particular through the reform of the financial system of Ukraine. It is determined that one of the problems for Ukraine today is the imbalance in budget expenditures and revenues, as well as a significant increase in government debt and irrational cost sharing. In our opinion, in order to address these issues, it is necessary to implement state control over the spending of funds, their expediency and to properly monitor the cash flows. At the same time, it should be mandatory to reduce the amount of borrowing to cover the budget deficit.

Key words: financial system, financial control, banking system, indicators, budget, reform.